

Az ítéltábla dr. Sopow Tamás ügyvéd által képviselt **I.r., II.r. felpereseknek alperes** ellen **öröklési igény** iránt indított perében a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2011. június 28. napján kelt 28.P.21.586/2010/23. számú ítéletével szemben az I-II.r. felperesek által 25. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A le nem rótt 466.500.-(Négyszázhatvanhatezer-ötszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s :

A megyei bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította, megállapította, hogy a 466.490.-Ft le nem rótt eljárási illeték az állam terhén marad, egyéb költségeiket pedig a felek maguk viselik.

Határozata indokolásában megállapította, hogy "A" 2009. február 10. napján végintézkedés hátrahagyásával hunyt el. Alakilag érvényes végrendeletében minden ingó- és ingatlanvagyonát a "B" Egyházra hagyta. Bizonyos ingóságok örököseül ugyanakkor testvéreit, illetve házastársát jelölte meg. A "B" Egyház az öröklést visszautasította. Az alperes az örökhagyó túlélő házastársa, a felperesek pedig az örökhagyó testvérei. Az örökhagyó édesanyja a nyilatkozata szerint az örökséget visszautasította.

Az elsőfokú bíróság a Ptk.601. § (1) bekezdésében foglaltak vizsgálata körében úgy foglalt állást, hogy az örökhagyó és a házastársa között a házassági életközösség az örökhagyó haláláig folyamatosan fennállt. Ezzel ellentétes állításaikat a felperesek nem tudták bizonyítani. A meghallgatott tanúk vallomásán túl értékelte az alperes által csatolt videó-felvételeket, az örökhagyónak a házassági évfordulójuk megünneplésére irányuló kijelentését. Minderre figyelemmel megállapította, hogy az alperes az öröklésből nem esett ki.

Az elsőfokú bíróság nem ítélte bizonyítottnak a másodlagos kereseti kérelem alapjául felhozott azon felperesi tényállítást sem, hogy a hagyaték részét képező ingatlan ági vagyonnak minősülne. Ezzel kapcsolatosan a Ptk. 611. § (1) bekezdésében, valamint a Legfelsőbb Bíróság PK.81. állásfoglalásában foglalt előfeltétel-rendszert vizsgálva értékelte, hogy az ingatlan adásvétel útján került az örökhagyó tulajdonába. A korábbi (... kert utcai) ingatlan megépítéséhez az örökhagyó felhasználta a szüleitől származó, és ajándékként kapott összeget, és a szülők maguk is segítettek az építkezésben, ez az ingatlan azonban értékesítésre került 1992-ben. A következő évben vásárolt ingatlan tekintetében kétséget kizáróan nem került bizonyításra, hogy az egymillió forintos vételár milyen forrásból származott.

A BDT.2006.1418. számú eseti döntésre utalással kifejtette a bíróság, hogy az ági eredetű ingatlanon végzett építéshez nyújtott felmenői hozzájárulás ági vagyont eredményez, a perbeli esetben azonban a korábbi ingatlan tekintetében sem nyert bizonyítást, hogy az ingatlan ági eredetű lenne. Nem ági vagyonná, hanem az örökhagyó szerzeményi vagyonává válik az ági vagyonnak nem minősülő telken emelt felépítmény létrehozásának költségeihez nyújtott felmenői ingyenes juttatás. Ennek folytán a perbeli esetben a korábbi építkezéshez nyújtott szülői segítség az örökhagyó szerzeményi vagyonává vált, hisz a korábbi telekingatlan nem minősült ági vagyonnak. Sem a hagyaték részét képező ingatlan közvetlen ági jellege, sem pedig a korábbi ingatlan ági vagyonkénti minősülése nem nyert tehát bizonyítást.

A felperesek fellebbezésükben az elsőfokú ítélet elsődleges, illetve másodlagos keresetük szerinti megváltoztatását kérték. Megítélésük szerint az elsőfokú bíróság hiányosan állapította meg a tényállást és abból téves jogi következtetésre jutott. Álláspontjuk szerint a feltárt bizonyítékoknak a Pp.206. § (1) bekezdése szerinti mérlegelése mellett megállapítható, hogy a felperesek az állításaikat eredményesen bizonyították. Hangsúlyozták, hogy a korábbi ingatlan értékesítéséből befolyt egymillió forintot az örökhagyó a szüleinek visszaadta, melyet a szülők lényegében nem fogadtak el, és ajándékként adták az örökhagyónak kifejezetten abból a célból, hogy a perrel érintett ingatlant megvegye. Mindez a lakás ági vagyoni jellegét igazolja. A felperesi állításokat a bizonyítékok alátámasztják: "A"né, "C", "D" és "E" tanúk nyilatkozatai ehhez elegendő adattal szolgáltak. Az ingatlan megvásárlásához pedig az örökhagyónak egyéb anyagi forrása nem is állt rendelkezésére.

Fenntartották a felperesek fellebbezésükben azon állításukat is, hogy az örökhagyó és az alperes házassági életközössége 2004-ben véglegesen megszakadt. A lakást megosztva használták, gazdaságilag is elkülönültek, az alperes pedig két alkalommal el is költözött. Az örökhagyó zárcserét is végrehajtott, hatósági eljárásra is sor került ezzel kapcsolatosan. Az egyház ráhatására az örökhagyó ugyan az alperest az ingatlanba visszaengedte, de az életközösséget soha nem állították helyre és erre remény sem volt. Az érzelmi kapcsolat és a gazdasági közösség nem állt fenn. Erre figyelemmel a Ptk.601. § (1) bekezdése alapján az alperes kiesett az öröklésből.

Hivatkoztak arra is, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében felhívott eseti döntések eltérő tényállás mellett születtek, tehát a jelen perben nem irányadóak.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében - az elsőfokú eljárás során már előadottakat fenntartva - az ítélet helybenhagyását kérte.

A felperesek fellebbezése az alábbiak szerint nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a per eldöntéséhez szükséges bizonyítást lefolytatta, a beszerzett peradatok okszerű mérlegelése útján megállapított tényállás alapján a kereset elutasításával helyes döntést hozott.

A perben elsődlegesen abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy az öröklés megnyílásakor az alperes és az örökhagyó között fennállott-e a házassági életközösség. A Pp.164. § (1) bekezdése értelmében a felpereseket terhelte annak bizonyítása, hogy az öröklés megnyílásakor az életközösség nem állott fenn, ekként a Ptk.601. § (1) bekezdése alapján az alperes kiesett az öröklésből. Ennek eldöntéséhez a felek nyilatkozatain túl a perben rendelkezésre állt az örökhagyó kijelentéseit rögzítő videó-felvételek tartalmát tanúsító 21. számú jegyzőkönyv, továbbá a tanúk vallomása. Utóbbiak az életközösség fennállása vonatkozásában egymással ellentétes tartalmúak. "A"né, "F", "D", továbbá "E" tanúk állították az életközösség hiányát. Vallomásuk értékelésénél indokolt figyelemmel lenni arra, hogy ők a felperesek hozzátartozói, illetve ("D") a korábbiak során volt a felperesekkel hozzátartozói viszonyban.

"G", "H", továbbá "I" (a peradatok szerint érdektelen) tanúk az életközösség fennállásáról nyilatkoztak.

A peranyag részévé tett videó-felvételen az örökhagyó a házassági évfordulójuk megünneplése iránti igényét fogalmazza meg. Ez a körülmény szintén az életközösség fennállására utal.

Mindemellett nyomatékkal indokolt értékelni a felperesek e körben releváns nyilatkozatait, álláspontjuk változását, hiszen megállapítható, hogy a hagyatéki eljárás korábbi szakaszában az I.r. felperes kifejezetten elismerte, hogy fennállt az örökhagyó és az alperes között az öröklés megnyílásakor az életközösség (12016/Ü/260/2009/27. számú jegyzőkönyv 3. oldala, 2010. február 23-i hagyatéki tárgyalás). A felperesek csupán később, a 2010. március 30-i hagyatéki tárgyalást rögzítő 29. számú jegyzőkönyvben nyilatkoztak akként, hogy nem állt fenn az életközösség.

A fenti peradatok logikai ellentmondástól mentes mérlegelése útján állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperesek nem tettek eleget a bizonyítási kötelezettségüknek, a bizonyítékok megfelelő mérlegelésével nem állapítható meg ítéleti bizonyossággal, hogy az öröklés megnyílásakor az örökhagyó és az alperes között nem állt fenn házassági életközösség. Helytállóan foglalt állást tehát az elsőfokú bíróság akként, hogy a felperesek hivatkozásával szemben az alperes nem esett ki az öröklésből.

Ugyancsak helyes következtetésre jutott az elsőfokú bíróság abban a kérdésben, hogy a hagyaték tárgyát képező ingatlan nem minősül ági vagyonnak, így ezen vagyontárgy tekintetében az öröklés rendjét nem az ági öröklés Ptk.611. és 612. §-ában foglalt rendelkezései határozzák meg. Ezzel kapcsolatosan az ítélet tábla kiemeli, hogy a Ptk. nem ismeri el az ági vagyon helyettesítését. A Ptk.613. § (1) bekezdés b.) pontja szerint az ági öröklés szabályai nem terjednek ki az ági vagyontárgy helyébe lépett vagy az ági vagyontárgy értékén vásárolt vagyontárgyra. Ezen rendelkezésre figyelemmel a perben

önmagában nem volt jelentősége annak, hogy a korábbi (...-kert utcai) ingatlan ági vagyonnak minősült-e, hiszen az értékesítésre került, és amennyiben az értékén került megvásárlásra a perrel érintett ingatlan, ez a körülmény a fenti jogszabályi rendelkezésre figyelemmel még nem lenne alkalmas a lakásingatlan ági vagyoni jellegének megalapozására. A kifejtettek miatt a felpereseknek a másodlagos keresetük eredményességéhez azt kellett volna tehát igazolniuk, hogy a lakásingatlan vételárát - állításuknak megfelelően - az örökhagyó a szüleitől ajándékba kapta.

A felperesek azt állították, hogy az örökhagyó a korábbi ingatlan eladásából befolyt vételárból a terhek kiegyenlítését követően fennmaradt összeggel a szülők építkezéshez nyújtott segítsége fejében elszámolt. Ennek eredményeképpen a maradványösszeget a szüleinek kívánta visszajuttatni, ők azonban ezt kifejezetten az újabb lakás megvásárlása érdekében az örökhagyónak ajándékozták.

A hagyaték tárgyát képező lakásingatlan megvásárlásához nyújtott készpénz-ajándék tekintetében a felperesi állítással egyezően nyilatkozott "A"né, "D" és "E" tanúk, akik a fentebb kifejtettek szerinti hozzátartozói viszonyban állnak, illetőleg álltak a felperesekkel.

Ugyanakkor "C" tanú nyilatkozata legfeljebb annak alátámasztására szolgálhatna, hogy a lakás megvásárlásához a korábbi ingatlan eladásából befolyt vételár szolgált forrásul. A tényállás ebben a körben való megállapítása során szintén kiemelt jelentőséget kell tulajdonítani a felperesek nyilatkozatainak. Megállapítható, hogy a hagyatéki eljárás során (15., 16., 20., 27. számú hagyatéki tárgyalási jegyzőkönyvek) a felperesek csupán arra alapították az ági öröklés iránti igényüket, hogy a korábbi ingatlan vételárból származott a hagyaték tárgyát képező ingatlan megvásárlásához szükséges készpénz. Csupán a keresetlevelükben állították először, hogy az újabb ingatlan megvásárlását megelőzően - a korábbi anyagi segítség elszámolását követően - a szülők részéről az örökhagyó számára kifejezett készpénz-ajándékozásra került sor.

A fenti tanúvallomások és a felperesek nem következetes nyilatkozatai megfelelő értékelésével állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperesek bizonyítási kötelezettségüknek e tekintetben sem tudtak eleget tenni. Az imént számba vett peradatok nem voltak alkalmasak az általuk csupán a perben állított ajándékozás kétséget kizáró alátámasztására, ekként az ági vagyoni jelleg igazolására.

Nem nyert tehát bizonyítást, hogy valóban nem egyszerűen a korábbi ingatlan vételára került felhasználásra az új lakás megvételéhez, hanem a korábbi ingatlanhoz kapcsolódó szülői segítség elszámolása során az örökhagyó által visszaadott pénzüsszegnek került sor a szülők általi ajándékozására.

A kifejtettekre figyelemmel az elsőfokú bíróság a felperesi fellebbezésben foglaltakkal ellentétben a szükséges bizonyítás lefolytatásával, a peradatok okszerű mérlegelésével állapította meg a releváns tényeket és azokból helyes jogi következtetésre jutott. Erre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. Az eredménytelenül fellebbező felperesek személyes költségmentességére figyelemmel a feljegyzett fellebbezési illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM. rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Az alperes jogi képviselő nélkül járt el és egyéb perköltség követelést sem érvényesített, így e tekintetben az ítéletábra mellőzte a határozathozatalt.

Győr, 2012. június 4. napján

Dr. Világi Erzsébet sk.
a tanács elnöke

Dr. Maurer Ádám sk.
előadó bíró

Dr. Havasiné dr. Orbán Mária sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó: